

861 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wie bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot naturalisatie van *Emmy Carla Rudolphine Agner* en 20 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Soestdijk, 14 Juni 1948.

JULIANA.

861 2

ONTWERP VAN WET

In naam van Hare Majesteit Wilhelmina, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

WIJ JULIANA, PRINSES DER NEDERLANDEN, REGENTES VAN HET KONINKRIJK,

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Emmy Carla Rudolphine Agner* en 20 anderen, die aan Ons een verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in de artikelen 2 en 3 genoemden voor zoveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Emmy Carla Rudolphine Agner*, geboren te *Hamburg (Duitsland)* 12 November 1904, huishoudster, wonende te *Voorburg*, provincie *Zuidholland*;
- 2°. *Abraham Cohen*, geboren te *Konstantinopel (Turkije)* 4 Juli 1891, tapijtwerker, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 3°. *Oskar Figdor*, geboren te *Wygoda (Polen)* 25 Maart 1891, diamanthandelaar, wonende te *Bloemendaal*, provincie *Noordholland*;
- 4°. *Franz Karl Gruber*, geboren te *Prosznitz (Tsjecho-Slowakije)* 13 December 1883, zonder beroep, wonende te *'s-Gravenhage*, provincie *Zuidholland*;
- 5°. *Emil Isaïc Israëls*, geboren te *Weener (Duitsland)* 3 December 1885, pensionhouder, wonende te *'s-Gravenhage*, provincie *Zuidholland*;
- 6°. *Bernhard Friedrich Jasper*, geboren te *Gelsenkirchen (Duitsland)* 25 Januari 1912, boekhouder, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 7°. *Zoltán József Kerékgyártó*, geboren te *Debreczen (Hongarije)* 18 Maart 1909, ijsbereider, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 8°. *Ernst Anton Carlo Knaack*, geboren te *Karlsbad (Tsjecho-Slowakije)* 11 Februari 1911, kantoorbediende, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 9°. *Ludwig Krüger*, geboren te *Antwerpen (België)* 5 Februari 1893, boekhouder, wonende te *Kapelle*, provincie *Zeeland*;
- 10°. *Willy Philip Lodewijk Maria Luypaers*, geboren te *Antwerpen (België)* 4 October 1916, bakkersknecht, wonende te *Maasniel*, provincie *Limburg*;
- 11°. *Jansje van Meurs*, geboren te *Schellinkhout (Noordholland)* 7 Juni 1880, zonder beroep, wonende te *Voorschoten*, provincie *Zuidholland*;

12°. *Walter Wilhelm Louis Petersen*, geboren te *Gaarden, Kiel (Duitsland)* 19 Februari 1893, technisch ambtenaar, wonende te *Soerabaia (Nederlandsch-Indië)*;

13°. *Rudolf Ernst Maria Sandhövel*, geboren te *Münster (Duitsland)* 29 November 1925, goudsmid, wonende te *Utrecht*, provincie *Utrecht*;

14°. *Heinrich Schöngut*, geboren te *Zawoja (Polen)* 18 Januari 1893, architect, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;

15°. *Petrus Remigius Verstrepen*, geboren te *Geel (België)* 22 October 1883, leerlooier, wonende te *Tilburg*, provincie *Noordbrabant*;

16°. *Ernestine Wrabel*, geboren te *Salzburg (Oostenrijk)* 3 October 1909, kantoorbediende, wonende te *Gouda*, provincie *Zuidholland*.

Artikel 2

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, tweede en vierde lid, aanhef en onder 3°, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

1°. *Sebastien Mathieu Hubert Debougnoux*, geboren te *Gulpen (Limburg)* 30 September 1899, landbouwer, wonende te *Slenaken*, provincie *Limburg*;

2°. *Joachim Adolf Jacobsthal*, geboren te *Berlijn-Schöneberg (Duitsland)* 5 Augustus 1921, confectie-fabrikant, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;

3°. *Wilhelm Kablau*, geboren te *Steele (Duitsland)* 25 September 1888, distributie-ambtenaar, wonende te *Nijmegen*, provincie *Gelderland*;

4°. *Gerardus Wollenberg*, geboren te *Rotterdam (Zuidholland)* 19 Juli 1895, timmerman, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*.

Artikel 3

Met uitbreiding van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan *David Cohen*, geboren te *Amsterdam (Noordholland)* 2 Augustus 1923, kantoorbediende, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*.

Artikel 4

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

861 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van *Emmy Carla Rudolphine Agner* en 20 anderen, moge de ondergetekende het volgende aanteekenen:

De in artikel 1, onder 1°, genoemde verzoekster is te *Hamburg* geboren uit Duitse ouders. Zij is sedert Juli 1925 in Nederland woonachtig en gevoelt zich aan ons land gehecht. Als huishoudster voorziet zij in haar onderhoud.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 2°, is van Turkse herkomst. Hij heeft zich in 1917, komende uit *Keulen*, te *Amsterdam* gevestigd en is sedertdien zonder onderbreking in Nederland woonachtig. Verzoeker is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd en gevoelt zich Nederlander. Als tapijtwerker voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn echtgenote.

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

De in artikel 1, onder 3°., genoemde verzoeker is geboortig uit Wygoda in Galicië. Hij vestigde zich in 1920 te Amsterdam en vertrok na een tweejarig verblijf hier te lande naar Nederlandsch-Indië. Aldaar heeft verzoeker gewoond tot medio 1946 toen hij naar Nederland terugkeerde. Hij is thans te Bloemendaal gevestigd en voorziet als diamanthandelaar in het onderhoud van zich en zijn gezin. Uit zijn huwelijk met een van huis uit Nederlandse vrouw zijn twee kinderen geboren. Deze kinderen worden geheel in Nederlandse geest groot gebracht. Requestrant heeft in Nederlandsch-Indië lief en leed met de Nederlanders gedeeld. Hij heeft zich de Nederlandse zeden en gewoonten eigen gemaakt en gevoelt zich Nederlander.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 4°., is te Prosznitz in Tsjecho-Slowakije geboren. Hij vestigde zich in 1913 in Nederlandsch-Indië, waar hij verbleef tot 1933. Requestrant was daar te lande werkzaam bij de Staatsspoor- en Tramwegen, laatstelijk als hoofd-ingenieur. Na zijn pensioenering kwam hij in 1934 naar Nederland en vestigde zich te 's-Gravenhage. Sedertdien heeft hij onafgebroken in Nederland gewoond. Door langdurig verblijf op Nederlands grondgebied is hij zich Nederlander gaan gevoelen.

De in artikel 1, onder 5°., genoemde verzoeker, geboortig uit Weener (Duitsland) is sedert 1912 duurzaam in Nederland woonachtig. Hij is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd en is ingeburgerd. Met zijn echtgenote drijft verzoeker een pension, uit de opbrengst waarvan zij op voldoende wijze in hun onderhoud kunnen voorzien.

De in artikel 1, onder 6°., genoemde verzoeker bezit de Duitse nationaliteit. Hij is te Gelsenkirchen geboren en vestigde zich in 1926 te Amsterdam. Aldaar heeft hij sedertdien steeds gewoond. Verzoeker, die met een van oorsprong Nederlandse vrouw is gehuwd, kan geacht worden zich volkomen aan de Nederlandse zeden en gewoonten te hebben aangepast. Hij gevoelt zich Nederlander. Als boekhouder verdient hij het brood voor zich en zijn gezin.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 7°., kwam in 1925 als Hongaars pleegkind naar Nederland. Hij werd in een Nederlands gezin opgenomen en heeft sedertdien steeds hier te lande gewoond. Requestrant is met een van huis uit Nederlandse vrouw gehuwd en kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Als exploitant van een tweetal ijssalons heeft hij een bestaan.

De staatloze verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 8°., is te Karlsbad in Tsjecho-Slowakije geboren. Hij kwam in 1918, op zeventjarige leeftijd, met zijn ouders naar Nederland en heeft sedertdien hier te lande gewoond. Hij heeft zich de Nederlandse zeden en gewoonten eigen gemaakt. Requestrant is met een Nederlandse vrouw gehuwd. Zowel de echtgenote als de uit het huwelijk geboren kinderen bezitten de Nederlandse nationaliteit. Als kantoorbediende verdient hij het brood voor zich en zijn gezin.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 9°., is te Antwerpen geboren en bezit de Belgische nationaliteit. Hij kwam in 1914 naar Nederland en vestigde zich te Kapelle in Zeeland. Aldaar heeft hij sedertdien steeds gewoond. Hij is van zijn geboorteland vervreemd en gevoelt zich in Nederland thuis. Requestrant is met een Nederlandse vrouw gehuwd geweest, uit welk huwelijk twee kinderen zijn geboren. Als boekhouder heeft hij voldoende inkomsten.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 10°., is te Antwerpen geboren uit een Belgische vader en een Nederlandse moeder. Na het overlijden van zijn moeder kwam hij naar Nederland en werd als pleegkind door Nederlandse familieleden opgenomen. Verzoeker was toen nog slechts twee jaar oud. Zijn opvoeding, onderwijs en maatschappelijke vorming genoot hij geheel hier te lande. Hij heeft zijn geboorteland vrijwel niet gekend en gevoelt zich in Nederland thuis. Als bakkersknecht voorziet hij in zijn onderhoud.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 11°., is in 1880 te Schellinkhout geboren uit Nederlandse ouders. Op 39-jarige leeftijd ging zij naar de Verenigde Staten van Amerika, waar zij in 1929 door naturalisatie het Amerikaanse staatsburgerschap verwierf. In 1931 keerde zij in Nederland terug en sedertdien is zij te Voorschoten woonachtig. Verzoekster stelt er prijs op haar oorspronkelijke nationaliteit te herkrijgen. In haar onderhoud wordt voorzien.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 12°., stamt uit Duitse ouders. Hij is te Gaarden bij Kiel geboren en kwam in November 1921 naar Nederland. Reeds de volgende maand werd hij door de toenmalige Minister van Koloniën naar Nederlandsch-Indië uitgezonden en te werk gesteld bij het Marine Etablissement. Sedertdien heeft hij in Indië zijn hoofdverblijf. Op last van de Commandant Zeemacht werd verzoeker in Maart 1942 naar Zuid-Afrika geëvacueerd. Hij keerde na de capitulatie van Japan naar zijn standplaats Soerabaja terug. Verzoekers echtgenote en zoon, die beiden in Nederlandsch-Indië waren achtergebleven, zijn geïnterneerd geweest. Requestrant kan geacht worden zich aan de Nederlandse volksaard te hebben aangepast.

De in artikel 1, onder 13°., genoemde verzoeker is geboortig uit

Münster (Duitsland). Als kind van 4 jaar kwam hij naar Nederland en werd als pleegzoon opgenomen door een Nederlands gezin. Sedertdien heeft hij steeds hier te lande gewoond. Hij kreeg een Nederlandse opvoeding en kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn geworden. Requestrant is als goudsmid werkzaam in het bedrijf van zijn pleegvader.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 14°., bezit de Oostenrijkse nationaliteit. Hij is te Zawoja in Polen geboren en vestigde zich in 1933, komende uit Berlijn, te Amsterdam. Aldaar heeft verzoeker sedertdien steeds gewoond. Hij is ingeburgerd en wenst hier te blijven. Verzoeker is zelfstandig als binnenhuisarchitect werkzaam en heeft voldoende inkomsten.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 15°., is te Geel in België geboren en bezit de Belgische nationaliteit. Hij kwam in 1895 naar Nederland en woont thans ruim 46 jaren zonder onderbreking hier te lande. Hij is ingeburgerd. Requestrant is met een van origine Nederlandse vrouw gehuwd. Als leerlooier in loondienst verdient hij het brood.

De in artikel 1, onder 16°., genoemde verzoekster kwam in 1921 met een kindertransport uit Oostenrijk herwaarts. Zij werd in een Nederlands pleeggezin opgenomen en heeft sedertdien onafgebroken hier te lande gewoond. Zij gevoelt zich Nederlandse en is niet voornemens naar haar geboorteland terug te keren. Als kantoorbediende voorziet verzoekster in eigen onderhoud en in dat van haar pleegmoeder, bij wie zij inwoont.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 1°., werd te Gulpen geboren uit het huwelijk van een Belgische vader en een van origine Nederlandse moeder. Hij is sedert zijn geboorte in Nederland woonachtig en onderscheidt zich door opvoeding, onderwijs en maatschappelijke vorming in niets van een geboren Nederlander. Requestrant werd hier te lande voor de dienstplicht ingeschreven en heeft in het Nederlandse leger gediend. Zijn echtgenote bezat voor het huwelijk de Nederlandse nationaliteit. Als landbouwer heeft hij een bestaan voor zich en zijn gezin.

De in artikel 2, onder 2°., genoemde verzoeker, geboortig uit Berlijn, kwam in 1930 met zijn ouders naar Nederland. Het gezin vestigde zich te Amsterdam, waar verzoeker sedertdien is gedomicilieerd. In Juni 1943 week hij naar België uit, waar hij actief aan het verzet deelnam. Als gevolg van zijn illegaal werk werd hij in Februari 1944 gearresteerd en naar een concentratiekamp in België overgebracht, waaruit hij in September 1944 door de geallieerden werd bevrijd. Hij nam daarop dienst in het Nederlandse leger, doch werd in Februari 1945 door de Duitsers krijgsgevangene gemaakt en naar Duitsland overgebracht. Na andermaal te zijn bevrijd is hij als verbindingsofficier ingedeeld bij het Nederlandse leger. Sedert December 1945 is verzoeker weder te Amsterdam woonachtig. Hij is met een Nederlandse vrouw gehuwd en gevoelt zich Nederlander. Als confectiefabrikant heeft hij genoegzame middelen van bestaan.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 3°., is in 1888 in Duitsland geboren. Hij kwam op negenjarige leeftijd met zijn moeder herwaarts en woont thans bijna 50 jaren zonder onderbreking hier te lande. Door langdurig verblijf buiten Duitsland heeft hij de Duitse nationaliteit verloren, zodat hij thans staatloos is. Verzoeker heeft in het Nederlandse leger dienstplicht vervuld. Hij is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd en kan geacht worden volkomen met ons land en volk te zijn vereenzelvigd. Als distributiebtenaar voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De staatloze, verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 4°., is te Rotterdam geboren uit een vader van Duitse en een moeder van Nederlandse herkomst. Sedert zijn geboorte heeft hij zonder onderbreking hier te lande gewoond. Hij heeft in het Nederlandse leger dienstplicht vervuld en is met een van origine Nederlandse vrouw gehuwd. Requestrant kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn. Hij is als timmerman in dienst van de Holland-Amerikaliën en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn echtgenote voorzien.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers, met het oog op de richtige nakoming hunner dienstverplichtingen voor kosteloze naturalisatie in aanmerking mogen worden gebracht.

De in artikel 1, onder 2°., genoemde verzoeker heeft voor het intreden der meerderjarigheid van zijn zoon David het verzoek om naturalisatie ingediend. Het is billijk voornoemde zoon alsnog bij uitdrukkelijke wetsbepaling mede te naturaliseren.

Alle voorgedragen hebben zich tijdens de oorlogsjaren gedragen, zoals van toekomstige Nederlanders mocht worden verwacht.

Ten aanzien van allen geldt, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie,
J. H. VAN MAARSEVEEN.